

KÖZÉP- Tisza

A KÖZÉP-TISZA-VIDÉKI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG LAPJA 44. évfolyam 2021. tél

Kiértékelő értekezéslet a Megyeházán

Ár- és belvízvédelmi, valamint vízhasznosítási műveink állapota, karbantartottsága megfelelő, a gépészeti berendezéseink üzemképesek, s igazgatóságunk személyi állománya is felkészült a védekezési feladatok ellátására – hangzott el az őszi felülvizsgálatokat kiértékelő értekezésleten. *Beszámolónk a 14. oldalon*

Szilágyi Domokos: Karácsony

A puha hóban, csillagokban,
az ünnepi foszlós kalácson
láthatatlanul ott a jel,
hogy itt van újra a karácsony.

Mint szomjazónak a pohár víz,
úgy kell mindig e kis melegség,
hisz arra született az ember,
hogy szeressen és szeressék.

S hogy ne a hóban, csillagokban,
ne ünnepi foszlós kalácson,
ne díszített fákon, hanem
a szívekben legyen karácsony.

**Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet
kívánunk minden kedves Olvasónknak!**

Újságnéző köszönet 3 év után

Fotó: Romet Róbert

Az OVF honlapján valamennyi vízügyi igazgatóság újságja megnézhető. Mindig is szerettem az újságokat. A rendszerváltozás idején még lapalapítóként is működtem szűkebb hazámban. Mégse volt elég elhatározás bennem ahhoz, hogy a vízügyi lapok fokozatos eltűnését - tisztelet a kivételeknek! -, tartalmuk lecsúszását lelassítsam, megállítsam. Ehhez kellett egy Hoffmann Imre, akinek igen jó érzéke volt a szakmai kultúrák iránt. A maga területén kiemelkedő eredményei voltak a tűzoltóság hagyományainak megőrzésében, krónikájának megteremtésében.

- „Pista, ha nem csináljátok az újságokat, a kultúrátok nem lesz dokumentálva, és eltűnik!” - 2018 végén ezzel adta ki a parancsot: ismét legyen minden vízügynek saját újságja!

Sokan húzták a szájukat. Ilyen alacsony bérek, ennyi munka mellett még ezt is! A tartalmi kereteket - egyesek szerint segítségként, mások szerint diktátumként - az OVF adta meg. Az eredmény mégis túlszárnyalta a fantáziát. Több újságból akár könyv is készülhetett volna az első számok hossza és tartalomgazdagsága után. Az elmúlt 3 évben azonban a keretek feltöltése arányossá vált. Színes, kulturált, és a szakmaiságot sem nélkülöző lapok jöttek létre.

A kártyával ellentétben itt be lehet tekinteni egymás lapjaiba, és van is miért. Egyaránt visszatükrözik a szakterületek tudását, a szakmaszeretetet, és tartalommal töltik meg a *vízügyi család* fogalmát. Mindez azoknak köszönhető, akik szívvel-lélekkel készítették és készítik az újságjukat, ötletelnek, kibányásszák a szakcikkeket az elfoglalt kollégák fejéből - mondjuk, azt hiszem, ez a legnehezebb -, tudósítanak az eseményekről, összerakják a képeket, szerkesztik a nyersanyagot, és még minden egyebet megtesznek egy jó lapszámmért.

Ezáltal megőrzik és tálcán nyújtják át nekünk a szakma, a kultúra, és az összetartozás információit. És ez nekünk, olvasóknak, nagyon jó!

KÖSZÖNET ÉRTE!

Láng István
főigazgató

VÍZTUDOMÁNY A Kiskörei víztározó (Tisza-tó) halfaunisztikai felmérése és ökológiai értékelése

A Kiskörei víztározó immár négy évtizedes múltra tekint vissza. 1967 októberében kezdődtek meg a Kiskörei vízlépcső és öntözőrendszer építési munkálatai (Fejér 2018). 1973-ban végrehajtották az első vízszintemelést, ám egészen 1977-ig kizárólag a Tisza medrét duzzasztották föl (Harka et al. 2014). 1978-ban megkezdődött kialakított tározótér feltöltése, nyári magas és egyenletes vízborítással, majd az őszi leürítést követően egy csökkentett vízmagasságú üzemrenddel (Kovács & Sólyom 2018).

A tározótér kialakítását megelőzően részletes kutatások folytak annak érdekében, hogy tározóban végbemenő fizikai, kémiai és biológiai változások jól nyomon követhetők legyenek. A mederduzzasztás végrehajtása előtt a Tisza meder anyagát a sodorvonalon általában 1 mm-nél nagyobb szemcséjű durva homok, a partközelsben 0,5 mm-nél kisebb szemcséjű finom homok alkotta. Akadtak azonban kavicsos szakaszok is, ahol az átlagos szemcseméret meghaladta a 8 mm-t. Az akkori hidrológiai és meder morfológiai viszonyokat figyelembe véve, 1971-1973 között a duzzasztás előtti Tisza szakaszt a dévér szinttáj fölső, a márna szinttáj alsó szakaszába sorolták. 1976-1978 között a meder anyagának összetételében jelentős változás következett be. Eltűntek a kavicsos mederszakaszok, és a sodorvonalban korábban uralkodó durva homokot a tározó felső részén finom homok, lefelé haladva pedig előbb agyagos-homokos iszap, majd Kiskörénél vastag iszapréteg váltotta fel. A változásokat figyelembe véve a korábban, dévér-márna szinttájba sorolt folyószakaszt átsorolták a dévér szinttájba (Harka 1985). A tározó halfaunájáról elsőként Harka (1985) munkájában olvashatunk, amelyben a szerző 49 halfajt említ, amelyekről később részletesebb előfordulási adatokat is közöl (Harka 1987). 2014-ben újabb adatok látnak napvilágot, melyben már 55 faj előfordulását igazolják (Harka et al. 2014).

Munkánk során arra kerestünk választ, hogy jelenleg milyen halfaunával jellemezhető a Tisza-tó, illetve ehhez milyen ökológiai potenciál társul. Továbbá szeretnénk volna képet kapni az éppen aktuális halfaunáról, illetve hogy napjainkban is hasonló fajgazdagsággal rendelkezik-e a Kiskörei-víztározó.

Vizsgálatainkat 2021. szeptember 1-3. között, a nappali órákban végeztük el a Tisza-tó teljes területén kijelölt 19 mintavételi ponton. A mintavételi helyeket úgy választottuk ki, hogy reprezentatívak legyenek a Tisza-tó különböző élőhely típusaira vonatkozóan. A korábbi tapasztalataink – és a 2021. évi haltani konferencián Papp Gábor előadásában elhangzottak – alapján, a tározó területét négy elkülönülő típusterületre osztottuk: Élő-Tisza (duzzasztott szakasz), Kis-Tisza, öblítőcsatornák és nyíltvizes medencék.

Felméréseinket a „*Módszertani útmutató a halak élőlénycsoport VKI szerinti gyűjtéséhez és a vízfolyások halak alapján történő ökológiai állapotminő-sítéséhez*” szerint végeztük (Erős et al. 2015). A mintavételek minden esetben csónakból történtek, a halászathoz Hans-Grassl EL 64 II GI típusú aggregátoros halászgépet alkalmaztunk. A mintavételi helyek pontos EOY koordinátáit Garmin etrex 22x típusú GPS segítségével rögzítettük. A kifogott halakat, az azonosítás követően sértetlenül visszaengedtük a vízbe.

A hal alapú ökológiai értékelést a *Hungarian Multimetric Fish Index* (HMMFI) (Sály & Erős 2016) rendszer alapján végeztük el (kivételt képez ez alól, a tározótér nyíltvizes medencéi). Kiegészítésként kiszámoltuk a halfauna abszolút (T_A) és relatív (T_R) természetvédelmi értékét (Guti et al. 2014) az arra alkalmas TAR szoftver segítségével (Antal et al. 2015).

(Folytatás a 4. oldalon)

Eredmények

Élő-Tisza

A tározón átfolyó duzzasztott Tisza szakaszon 3x1000 m méteres szakaszokat halásztunk végig, a jobb és bal part mentén egyaránt. A kijelölt mintavételi szakaszokról 10 halfaj összesen 169 egyedet sikerült kimutatni (1. táblázat).

Halfaj (magyar/latin)	Élő-Tisza		
	T1	T2	T3
1. bodorka (<i>Rutilus rutilus</i>)	4	1	12
2. vörösszárnyú keszeg (<i>Scardinius erythrophthalmus</i>)	0	0	3
3. balin (<i>Leuciscus aspius</i>)	1	2	1
4. szélhajtó küsz (<i>Alburnus alburnus</i>)	95	10	32
5. dévérkeszeg (<i>Abramis brama</i>)	1	1	0
6. laposkeszeg (<i>Ballerus ballerus</i>)	0	0	1
7. paduc (<i>Chondrostoma nasus</i>)	1	0	0
8. harcsa (<i>Silurus glanis</i>)	0	2	0
9. menyhal (<i>Lota lota</i>)	0	0	1
10. süllő (<i>Sander lucioperca</i>)	0	0	1
Σ Fajszám	5	5	7
Σ Egyedszám	102	16	51
T _A	6	5	10
T _R	1,2	1	1,25
HMMFI EQR	0,388	0,444	0,583
HMMFI EQC	gyenge	közepes	közepes
HMMFI pontszám	32	34	39

1. táblázat: Az Élő-Tisza szakaszon kimutatott fajok listája, és az ez alapján kiszámolt ökológiai értékek. Jelmagyarázat: Felső-Tisza (Buláti-sziget)= T1, Középső-Tisza (VI. öblítő alatt)= T2, Alsó-Tisza (IV. öblítő fölött)= T3, T_A= Abszolút természetvédelmi érték, T_R= Relatív természetvédelmi érték, HMMFI EQR=Ökológiai minőségi hányados, HMMFI EQC= Ökológiai minőségi osztály

A Magyar Multimetrikus Hal Index (HMMFI) által kapott értékek alapján a T1-es mintavételi szakaszt a gyenge, míg a T2-T3-as szakaszt közepes ökológiai potenciál jellemzi. A kapott eredmények közül kissé kiemelkedik a T3-as mintavételi szakasz, amely a HMMFI, és a T_A és T_R alapján is a legjobb minősítést kapta.

Az általunk várt eredményekhez képest egy fordított tendencia figyelhető meg a duzzasztott folyószakaszon. Tapasztalatunk az, hogy a duzzasztó műtárgyának közvetlen közelében általában rosszabb ökológiai értékeket kapunk. (Az alvízi szakaszon éppen fordítva, egyre kedvezőbb ökológiai értékeket találunk a duzzasztóműhöz közeledve). A meglepő, pozitív eredmény hátterében valószínűleg a Kiskörei-hallépcső játszik szerepet. Erre utal a menyhal (*Lota lota*) jelenléte, amit ez eddig csupán a tározó felső Tisza szakaszáról, illetve az ezredforduló sorozatos, rendkívüli vízmagasságú és tartósságú árvizei során sikerült a duzzasztott szakaszból kimutatni. (Kovács Pál szóbeli közlése alapján). A teljes duzzasztott Tisza szakasz gyenge, illetve közepes minősítésének okát, véleményünk szerint a halfogási módszerben kell keresni. A 150-200 méteres mederszélesség és a 7-15 méteres vízmélység esetén a parti sáv vizsgálata elektromos halászgéppel nem vezet eredményre, így az erre kapott értékek semmiképpen nem mérvadóak.

(Folytatás az 5. oldalon)

Öblítő csatornák

#	Halfaj (magyar/latin)	Öblítő csatornák			
		IX.Ö	VI.Ö	V.Ö	IV.Ö
1.	bodorka (<i>Rutilus rutilus</i>)	40	22	7	13
2.	vörösszárnyú keszeg (<i>Scardinius erythrophthalmus</i>)	4	0	0	1
3.	balin (<i>Leuciscus aspius</i>)	2	11	2	4
4.	domolykó (<i>Squalius cephalus</i>)	1	0	0	0
5.	szélhajtó küsz (<i>Alburnus alburnus</i>)	91	74	21	54
6.	karikakeszeg (<i>Blicca bjoerkna</i>)	0	1	0	0
7.	dévérkeszeg (<i>Abramis brama</i>)	23	17	0	7
8.	paduc (<i>Chondrostoma nasus</i>)	0	2	1	0
9.	szivárványos ökle (<i>Rhodeus amarus</i>)	1	0	0	0
10.	ezüstkárász (<i>Carassius gibelio</i>)*	0	0	0	2
11.	vágócsík (<i>Cobitis elongatoides</i>)	0	0	1	0
12.	fekete törpeharcsa (<i>Ameiurus melas</i>)*	22	0	1	1
13.	harcsa (<i>Silurus glanis</i>)	2	1	2	0
14.	csuka (<i>Esox lucius</i>)	3	0	0	0
15.	naphal (<i>Lepomis gibbosus</i>)*	0	0	0	8
16.	sügér (<i>Perca fluviatilis</i>)	1	0	1	1
17.	vágódurbincs (<i>Gymnocephalus cernua</i>)	1	0	0	0
18.	süllő (<i>Sander lucioperca</i>)	1	2	1	0
19.	folyami géb (<i>Neogobius fluviatilis</i>)*	0	0	1	0
20.	tarka géb (<i>Proterorhinus semilunaris</i>)*	4	6	4	2
Σ Fajszám		14	9	11	10
Σ Egyedszám		196	136	42	93
T_A		14	10	12	8
T_R		1	1,111	1,091	0,8
HMMFI EQR		0,5	0,5	0,472	0,361
HMMFI EQC		közepes	közepes	közepes	gyenge
HMMFI pontszám		36	36	35	31

2. táblázat: Az öblítő csatornában kimutatott halfajok listája és a fajlista alapján kapott ökológiai értékek. Jelmagyarázat: IX. Öblítő csatorna = IX.Ö, VI. Öblítő csatorna= VI.Ö, V. Öblítő csatorna= V.Ö, IV. Öblítő csatorna= IV. Ö. A védett halfajokat vastag betűvel emeltük ki, a tájidegen fajokat pedig *-gal jelöltük.

Az öblítő csatornák hidromorfológiai viszonyait figyelembe véve 500 méteres szakaszokat halásztunk. A halászat során felváltva haladtunk a jobb és bal part között a teljes mintavételi szakaszon. A IX. öblítő csatorna hosszára való tekintettel a mintavételt 2x250 méteren végeztük el, annak érdekében, hogy teljesebb képet kapjunk. A négy öblítő csatorna területéről összesen 20 fajt sikerült kimutatni, amelyek közül a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*) és a vágódurbincs (*Gymnocephalus cernua*) hazánkban védettséget élvez (2. táblázat). A HMMFI kapott értékek alapján az öblítő csatornákat közepes ökológiai potenciállal jellemezhetjük. Kivétel képez ez alól a IV. öblítő csatorna ahol a fajlista alapján kapott HMMFI EQC=0,361, már azt a gyenge kategóriába sorolja. A gyenge minősítési értéket a $T_A=8$ és a $T_R=0,8$ is megerősíti. A gyenge minősítés oka, hogy területről kimutatott 10 halfajból, 4 az ezüstkárász (*Carassius gibelio*), a fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*), a naphal (*Lepomis gibbosus*) és a tarka géb (*Proterorhinus semilunaris*) tájidegen halfaj – ami negatívan hat a kapott értékekre. **(Folytatás a 6. oldalon)**

Az öblítő csatornák közül érdemes kiemelni a IX. öblítő csatornát, ahol a 2. táblázatban említett három védett faj sikerült kimutatni, illetve igazoltuk a reofil domolykó (*Squalius cephalus*) jelenlétét is.

Nyíltvízes medencék és holtágak

A nyíltvízes vizsgálataink során 3x100 méteres szakaszokat monitoroztunk. A Poroszlói medencében vizsgálatra került 100 méteren:

- egy sávosan sulyomkaszált rész,
- egy nyíltvízes hínárnövényzettől mentes szakasz,
- és a Százöles-híd lábának kőszórással kirakott része.

A Sarudi-medence területén mindössze 2x 100 métert vizsgáltunk, ahol a vizsgálati terület egyik felét a nyíltvízes növényzettől mentes medence területe képezte, a másikat pedig egy sulyommal (*Trapa natans*) és tündérfátyollal (*Nymphoides peltata*) erősen benőtt hínaras adta. Az Abádszalóki-medencében szintén vizsgálatra került:

- egy nyíltvízes hínármentes terület
- egy erősen hínaras kezeletlen terület
- és a Berei-Holt Tiszán kialakított sávosan kaszált sulyomos terület.

Felméréseink során 12 halfajt sikerült kimutatnunk, amelyek közül a vágódurbincs (*Gymnocephalus cernua*) védett (3. táblázat).

#	Halfaj (magyar/latin)	Nyíltvízes medencék és holt-ágak							
		P1	P2	P3	S1	S2	A1	A2	A3
1.	bodorka (<i>Rutilus rutilus</i>)	0	0	0	0	34	0	4	12
2.	balin (<i>Leuciscus aspius</i>)	0	1	2	0	0	0	5	0
3.	szélhajtó kűsz (<i>Alburnus alburnus</i>)	0	12	9	0	10	3	12	8
4.	dévérkeszeg (<i>Abramis brama</i>)	0	0	1	0	4	0	0	0
5.	ezüstkárász (<i>Carassius gibelio</i>)*	0	0	0	0	0	0	0	24
6.	naphal (<i>Lepomis gibbosus</i>)*	0	0	0	0	0	0	0	8
7.	sügér (<i>Perca fluviatilis</i>)	0	0	0	0	3	0	0	0
8.	vágódurbincs (<i>Gymnocephalus cernua</i>)	0	0	8	0	0	0	0	0
9.	süllő (<i>Sander lucioperca</i>)	0	0	1	0	1	0	0	0
10.	kaukázusi törpegéb (<i>Knipowitschia caucasica</i>)*	0	0	0	0	1	0	0	0
11.	folyami géb (<i>Neogobius fluviatilis</i>)*	0	0	3	0	0	0	0	0
12.	tarka géb (<i>Proterorhinus semilunaris</i>)*	0	0	13	0	3	0	2	0
Σ Fajszám		0	2	7	0	7	1	4	4
Σ Egyedszám		0	13	37	0	56	3	23	52
T_A		NÉ	2	8	NÉ	7	1	4	3
T_R		NÉ	1	1,143	NÉ	1	1	1	0,75

3. táblázat: A nyíltvízes területen kimutatott halfajok listája, és a fajlista alapján kapott ökológiai értékek. Jelmagyarázat: Poroszló nyílt víz= P1, Poroszló sávos sulyomkaszálás=P2, Poroszló hídláb=P3, Sarud nyíltvíz=S1, Sarud kaszálatlan hínaras, Abádszalók nyíltvíz=A2, Abádszalók sávos sulyomkaszálás=A2, Abádszalók kaszálatlan hínaras= A3. A védett fajokat vastag betűtípussal emeltük ki, a tájidegen fajokat * jelöltük.

(Folytatás a 7. oldalon)

A vizsgált területek kiértékelésénél csupán T_A és T_R eredményeit vehetjük figyelembe, mivel a HMMFI kizárólag vízfolyásokra készült index család. A kijelölt három nyíltvizés területéről két esetben halat sem sikerült kimutatnunk, amely területek ilyen szempontból is értékelhetetlenné váltak (NÉ). Az Abádszalóki medencében 1 fajnak, a szélhajtó kűznek is (*Alburnus alburnus*) csupán 3 egyedet mutattuk ki, amely szintén kevés a valódi érték megállapításához. A sávosan sulyomkaszált területekről főleg a kűsz és a balin jelenlétét tudtuk igazolni ám ezek is csekély egyedszámban kerültek elő, így a kapott értékeket szintén nem tekinthetjük relevánsnak. A legjobb eredményt, a kaszálatlan hínármezők területein kaptuk. Ezeken a területeken jól láthatóan nagyobb mennyiségben van jelen a hal, azoknak is főleg a 0+ nyaras egyedei, ami a jó rejtőzködési lehetőséggel hozható összefüggésbe.

Kis-Tisza

A Kis-Tisza teljes szakaszán 3x500 métert mértünk fel, amely során a jobb és bal part mentén felváltva haladtunk a teljesebb halfauna feltérképezés érdekében. Mind ezek ellenére mindössze 7 faj 146 egyedet sikerült kimutatnunk (4. táblázat)

#	Halfaj (magyar/latin)	Kis-Tisza		
		KT1	KT2	KT3
1.	bodorka (<i>Rutilus rutilus</i>)	6	0	5
2.	balin (<i>Leuciscus aspius</i>)	1	0	4
3.	szélhajtó kűsz (<i>Alburnus alburnus</i>)	87	20	15
4.	dévérkeszeg (<i>Abramis brama</i>)	2	0	1
5.	fekete törpeharcsa (<i>Ameiurus melas</i>)*	0	0	1
6.	csuka (<i>Esox lucius</i>)	0	3	0
7.	naphal (<i>Lepomis gibbosus</i>)*	0	1	0
Σ Fajszám		4	3	5
Σ Egyedszám		96	24	26
T_A		4	2	4
T_R		1	0,667	0,8
HMMFI EQR		0,472	0,388	0,416
HMMFI EQC		közepes	gyenge	közepes
HMMFI pontszám		35	32	33

4. táblázat: A Kis-Tisza területén kimutatott halfajok listája és fajlista alapján kapott ökológiai értékek Jelmagyarázat: Kis-Tisza felső=KT1, Kis-Tisza közép= KT2, Kis-Tisza alsó= KT3. A tájidegen fajokat *jelöltük.

A kimutatott halfajok alapján a Kis-Tisza felső (KT1) és alsó (KT3) szakasza közepes, míg a középső (KT2) szakasz gyenge ökológiai potenciállal jellemezhető.

Értékelés

A Tisza-tó három napon át történő vizsgálata során összesen 23 faj, 966 egyedet sikerült kimutatni, ami szegényesnek mondható, a korábban említett 55 halfajhoz viszonyítva (Harka 2014). A korábbi években általunk, és más kutatók felmérései, tapasztalatai alapján is jóval nagyobb faj-, egyedszám-, és hal-biomassza eredményekben reménykedtünk. A különböző szakaszok hal alapú ökológiai értékelése (HMMFI) alapján, tározótér közepes-gyenge ökológiai potenciállal jellemezhető. A szokatlanul kevés kifogott halfaj és egyedszám figyelembevételével felvettük a kapcsolatot más szakemberekkel is, akik a Tisza-tó területén 2021-ben hasonló jellegű halas vizsgálatot végeztek.

(Folytatás a 8. oldalon)

A Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. munkatársa hasonló állapotról számolt be a tározó halfaunáját tekintve annyi különbséggel, hogy ők bizonyos szakaszokon (70-20 méteren) igen nagy mennyiségben találtak pontyot, süllőt, harcsát, csukát és egyéb halfajokat.

Ebből arra lehet következtetni, hogy valamilyen oknál fogva a halak egy helyre csoportosultak, aminek számos oka lehet pl.: a megnövekedett hajóforgalom. Dr. Takács Péter, a Balatoni Limnológiai Kutatóintézet munkatársa a mi eredményeinkhez hasonló tapasztalatokról számolt be.

Figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy a tíz-húsz évvel ezelőtti vizsgálatok idején a tározó halállományának jelentős részét a természetes szaporulat adta, míg ma már a bekövetkezett ökológiai változások következtében ez töredéke a korábbiaknak. Hozzájárult ehhez, a horgászlétszám drasztikus emelkedése is. Százezer főről 700 000-800 000 főre növekedett a sporthorgászok létszáma. A módszerek ugyanakkor sokkal kifinomultabbá váltak, a „gyanútlan” halak horogra csábítására ma

már elképesztő technikai és tudományos háttér áll mindenki rendelkezésre szóban, írásban, filmben, Tv-ben, on-line. A felmérés idején nem egy horgászt láttunk, aki nem horgászott, hanem a nagyfelbontású halradarral fel-alá hajózva addig kutató, amíg rá nem lelt az általa megfogni kívánt hal(ak)ra. Nem látható még a természetes vízi halászat teljes betiltásának pozitív, vagy negatív hatása sem a természetes vizek halállományának szabályozásában. (Törpeharcsa, busa problémák, szelektív halászatok, halmentések, stb.).

Saját véleményünk szerint, ilyen kevés ráfordított idővel és csupán elektromos halászgép alkalmazásával 127 km² vízfelület halfaunáját nem lehet felmérni. A későbbiekben szükséges a különböző passzív és aktív eszközök (pl.: a duzzasztott Tisza medrében a kecék, nyílt vizes medencéknél kopoltyúhálók) alkalmazása, hogy valódi képet alkothassunk a Tisza-tó tényleges halfaunájáról.

Kovács Pál – Sólyom Norbert

Regionális Laboratórium

Felhasznált irodalom

Antal L., Harka Á., Sallai Z., Guti G. (2015): TAR: A halfauna természetvédelmi értékelésére használható szoftver. Pisces Hungarici 9: 71–72.

Erős T., Szalóky Z., Sály P. (2015): Módszertani útmutató a halak élőlénycsoport VKI szerinti gyűjtéséhez és a vízfolyások halak alapján történő ökológiai állapotminősítéséhez. MTA Ökológiai Kutatóközpont, Tihany, pp. 35

Fejér, L. szerk. (2018): A Kiskörei-tározó (Tisza-tó) születése. Negyvenéves a Tisza-tó: 6-15

Guti G., Sallai Z., Harka Á. (2014): A magyarországi halfajok természetvédelmi státusza és a halfauna természetvédelmi értékelése. Pisces Hungarici 8: 19–28.

Harka, Á. (1985): A Kiskörei víztározó halállománya. Halászat 78/35-37

Harka, Á. (1987): A Kiskörei-Tározó és térségének halfaunája. Album a Kiskörei tározó térségéről. pp: 169-174.

Harka, Á., Csipkés, R., Kovács, P., Juhász, L. (2014): Impact of the development and three decades operation of the "Lake Tisza" reservoir on the fish community of this area. Studia Universitatis "Vasile Goldis" Seria Stiintele Vietei Vol. 24, issue 2, pp.219-228

Kovács, P., Sólyom, N. (2018): A Tisza-tó halfaunája. Negyvenéves a Tisza-tó: 119-132. Duna-Mix Kft., Vác, ISBN 978-615-00-1647-4.

Sály P., Erős T. (2016): Vízfolyások ökológiai állapotminősítése halakkal: minősítési indexek kidolgozása. Pisces Hungarici 10: 15–45.

VÍZ-ÜGYÜNK Láttele az öntözés-üzemelésről

Mivel a mezőgazdasági vízszolgáltatás a kormányzati elképzelések között a gazdaságélénkítés egyik eleme, kijelenthetjük, hogy ez idáig elvégzett munkánk kiemelt feladat volt. Átgon-dolt, fokozatos átszervezés, fejlesztés alanyai vagyunk 2014. évtől kezdődően.

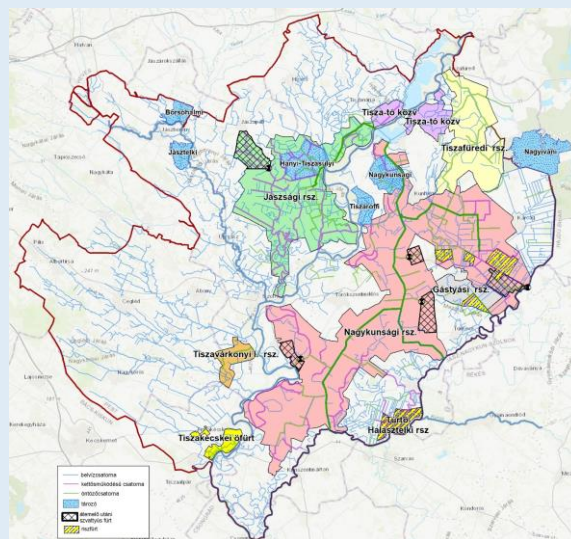
A forgalomképes és társulati jegyzett tőkés művek átvételétől kezdve, a térítésmentes mezőgazdasági vízszolgáltatás bevezetésével, a mezőgazdasági vízszolgáltatás saját üzemeltetésben történő megszervezésével, az Öntözésfejlesztési Stratégia kidolgozásával, a gazdálkodói öntözésfejlesztési igények összehangolásával, a VIZEK keretrendszer bevezetésével, átfogó képet szolgáltatunk a létesítmények műszaki adatairól, a hozzájuk kapcsolódó vízhasználatokról, annak költségéről a további fejlesztési irányok meghatározásához.

Bátran kijelenthetjük, hogy az elvárt feladatokat olyan jól teljesítettük, hogy egyéb, a vízi létesítményeinkhez kapcsolódó feladatokat is végre kell hajtunk (MOHOSZ-OVF között létrejött együttműködési megállapodás kiterjesztése a halgazdálkodókra, továbbá a Vgt. módosításával a jóléti feladatok biztosítása is, üzemeltetett létesítményeinken). Ugyanakkor feladat, és jogos elvárás, felügyelet alá vonni a folyóikon, belvízcsatornáinkon történő vízhasználatokat. További nagy feladat a 10/1997 (VII.17) KHVM rendelet várható módosítása alapján az általános vízhiányvédelmi terv, valamint a vízhiánykezelő körzetekre körzeti vízhiányvédelmi tervek elkészítése.

Általános feladataink közé tartozik az üzemeltetési és fenntartási feladatok szakági koordinációja, a négy saját üzemeltető Kiskörei Szakaszmerőnség, Karcagi szakaszmerőnség, Mezőtúri Szakaszmerőnség, Szolnoki Szakaszmerőnség és a két külső üzemeltető szervezet MÖSZE Kft. és a TRV Zrt. esetében.

A háttér munkában jelentős feladatot látott el az Igazgatási és Jogi Osztály, Közgazdasági Osztály, a Projekt Pénzügyi csoport, a Vízrajz, a Labor és az MBSZ.

Az idei mezőgazdasági vízszolgáltatás hét üzemelő (Jászsági, Nagykunsági, Tisza-tó, Túrto-halásztelki, Gástyási, Tiszavárkonyi, Tiszafüredi) + egy idény közben ismételtelen üzembe álló (Tiszakécskei) öntözőrendszeren 24 vízszolgáltatási egységben zajlott. (A Tiszavárkonyi öntözőrendszer üzemeltetéséhez a műszaki feltételeket az MBSZ biztosította. A Tiszakécskei öntözőrendszeren pedig a kivitelező Békés Drén Kft volt a vízszolgáltató a próbaüzemek vízbiztosításához.)

Öntözőrendszerek hatásterülete

A vízszolgáltatási egységekben 407 438 fm öntözőcsatornát, és 499 944 fm kettősműködésű csatornát, 1 szivornyát, 5 szivattyútelepet, 4 átemelő telepet üzemeltettünk. Ezen kívül főcsatornainkhoz tartozó szivárgó csatornákat és azokon lévő 21 db átemelőt. 2021. augusztus 31-én összesen 969 db, mezőgazdasági vízellátás körébe tartozó vízjogi üzemeltetési engedélyt tartottunk nyilván, amelyből 626 db a vízszolgáltató létesítményekhez kapcsolódó (szántó, rizs, halastó, horgásztó,

(Folytatás a 10. oldalon)

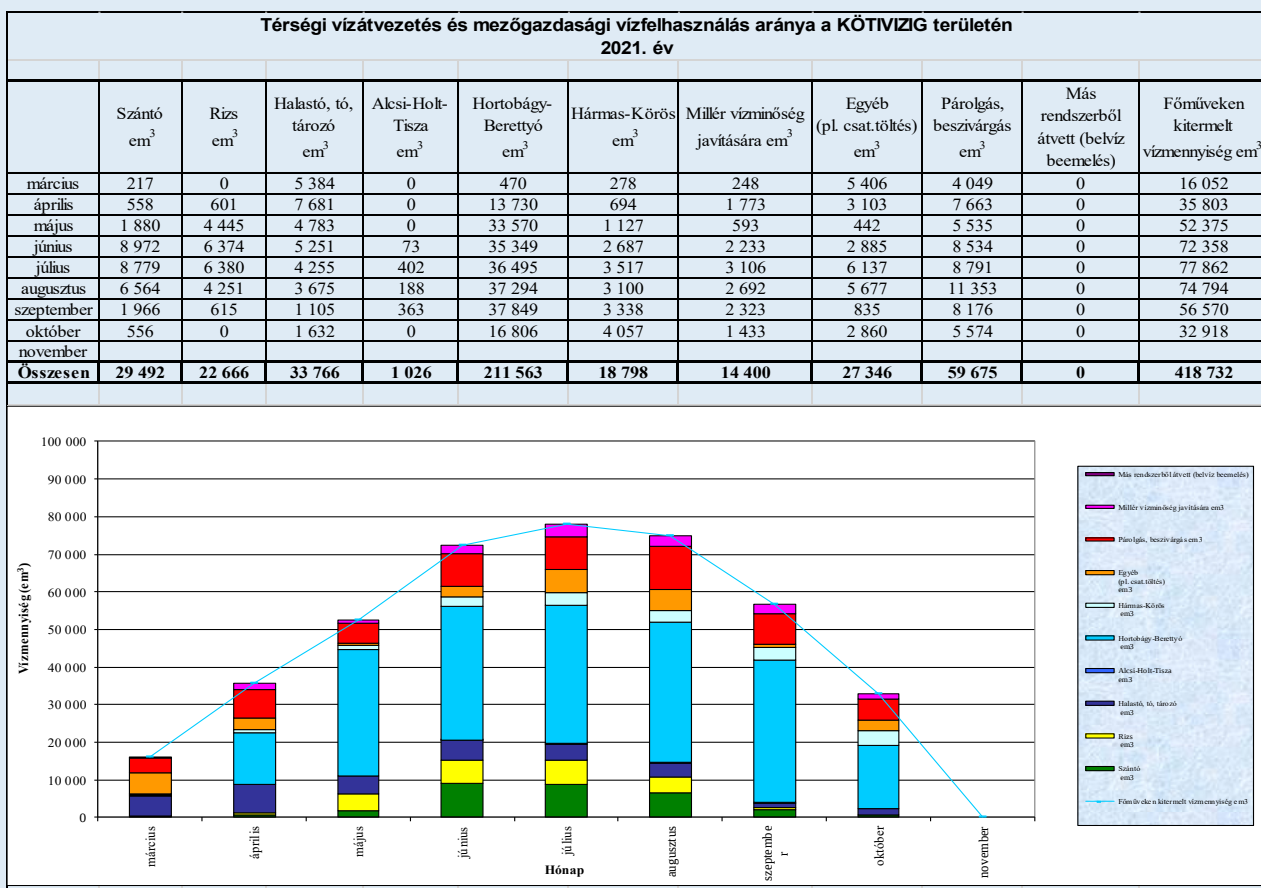
jóléti tó...) vízjogi üzemeltetési engedély. Az engedélyezett területből ellátható főműves nettó terület 38 183 ha. 545 db vízszolgáltatási szerződést kötöttünk - a 9 db rendkívüli vízhasználatához tartozóval együtt - 37 506 ha engedélyezett területre.

A főműveinken kitermelt vizek eloszlását (2021. október 31-ig) az alábbi táblázat és diagram szemlélteti. A vízmérleg összeállítása a szakaszmérnökségi és a vízrajzi kollégák közreműködésével történik.

A létesítmények üzemeltetésére és fenntartására a vízszolgáltatásban részt vevők bérére október végéig bruttó 724 128 518 Ft kiadást jelentettünk az OVF részére. A rendelkezésre álló forrásunk, az elemi költségvetésbe beépült keretünk 328 859 000 Ft valamint a vízhasználói bevételek, mely az alapdíj 50%-a és a változódíj 100%-a. A többletforrás igényünkről havonta tájékoztatjuk az OVF-et. Ez a többletforrás igény jelenleg „feltételes” többlet fenntartási

munkákkal és üzemeltetői számlákkal már be is van tervezve.

A létesítményeink fenntartottságán sokat segített a 2021. évi rendelkezésre álló infrastrukturális forrás (688 174 654 Ft). A vízszolgáltatási egységekben alkalmazott szolgáltatási díjak, a gravitációs rendszereink esetében alacsony szinten vannak a társ igazgatóságokhoz képest. A szivattyús rendszerek esetében nem érdemes hasonlítani, hiszen többszöri átemelésekről is történhetnek, de a Tiszavárkonyi rendszer esetében nem célszerű a kihasználatlan rendszer alapdíját az egekbe emelni, már pedig idén ez történt. Hogy jövőre milyen díjtételek lesznek? Arra majd a kormányrendelet módosításakor fény derül, de hogy számolgatnunk kell a forráshiányt, ha az öntözés is hasonló feltételekkel lesz támogatva és az elemi költségvetésbe maradnak a jelenlegi források, az már biztos.

Felügyelték a Cserőközi, Örvényabádi projekteket. A Szolnoki Szakasz mérnökséggel együtt szakfelügyelték a Jászsági rekonsztrukciós projekt kivitelezését.

Kiépített szivárgás elleni védelem

Az MBSZ mint „saját üzemeltetőnk” a TRV Zrt. megrendelésére úszóműről biztosította a Tiszavárkonyi öntözőrendszer vízszolgáltatását 2021.04.06 - 2021.04.14 között, valamint 2021.07.10-től 2021.08.03-ig.

Tiszavárkonyi MBSZ felvonulás

A Szolnoki Szakasz mérnökség sosem tervtelen. A fejlesztési elképzeléseit azonnal tervekbe önti és végrehajtja. Így lett a Doba felső szakasza is ténylegesen kettős-működésű a J.III-2 csatornába épített vízleadó műtárggyal. A J.II. fűrt fejlesztésének engedélyes terve is Vízügyi Hatóság jóváhagyására vár.

Figyelemmel kísérte a Tizsakécskei öntözőcsatornához kapcsolódó projekteket, miközben végrehajtotta az öntözőcsatorna fejlesztését.

Tizsakécskei öcs. tiszai fővízkivétel

Sorolhatnám még, hogy melyik üzemeltető mit tett még, de inkább, hogy mit fog tenni jövőre. Mezőtúri Szakasz mérnökség gyarapodik a TRV Zrt. által átvett Nk. X-2 gravitációs és szivattyús fűrt üzemeltetésével. A Szolnoki Szakasz mérnökség a Tiszavárkonyi öntözőrendszer üzemeltetésével. Nekik azért van egy nagyon komoly MBSZ hátterük, akik már a Tiszavárkonyi szivattyútelepen az üzembiztonságot már előkészítették. Új szivattyú beszerelésével, az állandó problémát jelentő kábelkötéseket tartalmazó elektromos szekrény partélbe történő feltelepítésével. Továbbá ténylegesen üzembe áll a Tizsakécskei öntözőrendszer.

Az Agrárminisztérium elvárásait figyelembe véve céloztuk meg a Tilalmasi fejlesztést és a Tiszavárkonyi öntözőrendszer fejlesztését. Ezért indítottuk el a Góti-tó fejlesztést és kutatjuk a Kanadába élő földtulajdonost és az elhunyt tulajdonos örököseit. A Duna-Tisza-közi Homokhátság vízhiányos ökológiai állapotának javítása, helyreállítása – I. ütem. alatt várható a Lakitelki öntözőrendszer fejlesztése. A Lakitelki öntözőcsatorna ismételt üzembe helyezésével, valamint vízkivételi mű építésével 2 m³/s vízleadást terveznek a Lakitelki öntözőcsatornába, melyet Szentkirály és Lakitelek térségében szeretnének biztosítani.

Kelemenné Mészáros Szilvia

VÍZ-ÜGYÜNK Konferencia a Vásárhelyi-tervről

Szélsőséges árvizek kezelése, a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése címmel rendezett konferenciát november 18-án délelőtt Szolnokon, a megyeházán az OVF és a KÖTIVIZIG. Az eseményen több közeleti személyiség és vezető vízügyi szakember tartott előadást, felidézve az ezredforduló évében levonult rekord árhullámot, és áttekintve az árvízi biztonság növelése érdekében a térségben azóta megvalósult fejlesztéseket.

A VTT Hullámtér rendezése a Közép-Tiszán elnevezésű projekt keretében szervezett konferenciát Dr. Kállai Mária országgyűlési képviselő nyitotta meg, majd Szalay Ferenc, Szolnok polgármestere idézte fel a 2000 tavaszi árvíz idején, városvezetőként szerzett tapasztalatait. A megyei védelmi bizottságnak az árvízi védekezés irányításában játszott szerepéről Dr. Berkó Attila kormány megbízott, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal, és az MVB vezetője adott tájékoztatást.

A 2000-ben levonult árhullám elleni védekezést elevenítette fel Lovas Attila, a KÖTIVIZIG igazgatója, Dr. Váradi József, az OVF Tudományos Tanácsának elnöke pedig „történelmi” távlatból értékelte a Vásárhelyi-terv Továbbfejlesztését, ismertetve a program megszületésének körülményeit is. A VTT teljesülését országos kitekintésben Láng István, az OVF főigazgatója elemezte, míg a Közép-Tiszán megvalósult hullámtéri beavatkozásokról Fazekas Helga, a KÖTIVIZIG szakágazati vezetője tartott előadást. Zárszót Hubai Imre, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke mondott.

A konferencia előadói

A szolnoki vízügyes műhely

A 2000. évi rekord árvíz levonulását követő időszakban megindultak a helyreállítási munkák, ezzel párhuzamosan - felhasználva a védekezés tapasztalatait - a „szolnoki vízügyes műhely” kezdeményezésére megszületett a Vásárhelyi-terv Továbbfejlesztése (VTT). A később törvénybe iktatott program kezdettől fogva arra fókuszált, hogy ne a folyó döntse el, hol és mekkora területet áraszt el. Az árvízbiztonság növelése kizárólag az árvízcsúcsok számottevő csökkentésével valósítható meg, egyrészt az árvízi tározás feltételeinek megteremtésével, másrészt a nagyvízi meder (hullámtér) vízzállító kapacitásának javításával, harmadrészt pedig az védművek előírás szerinti kiépítésével. E három tényező együttesen teszi lehetővé a rendkívüli árhullámok legmagasabb vízszintjének legalább egy méterrel való csökkentését.

VTT-mérleg a Közép-Tiszán

A program keretében eddig – európai uniós és hazai költségvetési forrásokból – több tízmilliárd forint értékben valósultak meg árvízvédelmi beruházások igazgatóságunk területén. Három árvízi tározó épült: a Hanyi-Tiszasülyi, a Tiszaroffi és a Nagykunsági, együttes tározókapacitásuk 443 millió köbméter. Töltésáthelyezések összesen hét helyszínen történtek, ezáltal mintegy 1500 hektárral nőtt a hullámtér. Emellett megemlítendő még az övzátonyok rendezése, a depóniák elbontása, valamint a nyárigátak rendezése (Tiszaroff, Vezseny, Tiszajenő). Az árvízvédelmi töltések erősítése összesen 335 km hosszan valósult meg 2000 és 2021 között a Közép-Tiszán. **LZ**

És a hallgatóság

Kiértékelő értekezéslet

A Megyeházán tartott kiértékelő értekezésleten Dr. Berkó Attila kormány megbízott köszöntője után Lovas Attila igazgató összegezte az elvégzett munkát, az eredmények között kiemelve a milléri árvízvédelmi gyakorló pályát és a Víz24 applikáció továbbfejlesztését.

Horváth Lajos főmérnök a 2021. évi intézkedési tervet kiértékelve elmondta, hogy az egy évvel ezelőtt megfogalmazott feladatokat 65 százalékban sikerült teljes mértékben végrehajtani, 35 százalékukat pedig részben teljesítette a kollektíva, ebből az áthúzó feladatok aránya 18 százalék. Áttérve a jövő évi intézkedési tervre, az előzmény vonatkozású feladatok között említette az üzemeltetési szabályzatok készítését, a műtárgykalibrációs mérések és a töltéstartozékok cseréjének folytatását, a vízmin. gyakorlatot (VIKOMA, Delta Skimmer), a dinamikus vízkészletgazdálkodást, a vegyszerezés saját feladatként történő elvégzését, valamint a 2022. évi felmérési terv végrehajtását. A felülvizsgálatokon felmerülő feladatok: azonnali beavatkozást igénylők (pl. érintésvédelem, akolhíti injektáló csövek, hődtorlasz bontás), a nem kellő biztonságú szakaszok fokozott figyelemmel kísérése, magasépítési létesítményeket érintő feladatok, birtokhatár kitűzések és rendezések, Készletezett faanyag elszállítása, árvízi tározók dilatációinak javítása, üzemeltetési szabályzat szerinti ütemezett karbantartások végzése, távjelzett adatok megjelenítése weben, a Tisza folyó megcsapoló hatásának numerikus modellezése, öblítő csatorna kotrás, kömű pótlás, és az illegálisan épített víziállások bontása. Az új feladatok a következők: a segédőri létszám biztosításának vizsgálata, áramszüneti havária esetére beavatkozási terv, távjelző vízmérce telepítési igények felmérése, potenciális kárigények felmérése vízpótló rendszereken, csatornák nyilvántartási hosszának meghatározása, továbbá az előzmény vonatkozású - forráshiány vagy egyéb ok miatt megghiúsult - feladatok folyamatos nyomon követése.

KITÜNTETETTEK

Főigazgatói elismerés kollégáknak

Az október 23-i nemzeti ünnepünk alkalmából a Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkársága, valamint az Országos Vízügyi Főigazgatóság elismeréseket adott át a vízügyi ágazatban kiemelkedő és magas színvonalú munkát végzőknek. A belügyi tárca épületében október 22-én tartott rendezvényen főigazgatói tárgyjutalmat vehetett át Farkas Róbert, a KÖTIVIZIG Műszaki Biztonsági Szolgálatának vezetője.

Róbert 2006 óta dolgozik igazgatóságunknál, 2010 októberétől pedig szivattyútelepi főgépészként látja el feladatait. 2015-ben megszerezte az ár- és belvízvédelmi szakmérnöki szakképzettséget is. 2020 februárjától az MBSZ vezetője.

Az indoklás szerint munkaköri feladatait minden esetben pontosan, türelmesen, magas szakmai színvonalon végezte és végzi a mai napig is. Kiváló hozzáállás és hivatástudat jellemzi. A rábízott feladatokat lelkiismeretesen és maradéktalanul végrehajtja, konstruktív javaslataival megkönnyíti azok műszaki végrehajtását. Lelekiismeretes, szakmailag hozzáértő munkája elismerésre méltó.

HATÁRAINKON TÚL

Külföldi delegációk látogatása Kiskörén és Szolnokon

A november végén, december elején rendezett Planet Budapest nemzetközi fenntarthatósági csúcstalálkozóra érkezett két külföldi szakmai delegáció látogatott el igazgatóságunk működési területére.

A miniszteri szintű kirgiz delegációt Lovas Attila igazgató Kiskörén részletesen tájékoztatta a magyar vízügyi rendszer működéséről és a KÖTIVIZIG tevékenységéről. A külföldi szakemberek látogatást tettek a nemzetközi szinten is ismertté vált hallépcsőnél, ahol megismerték a várható turisztikai fejlesztéseket is.

A szolnoki program a milléri árvízvédelmi képzési központ, a vízügyi múzeum, továbbá a Tisza-parti támfal és vízmérce felkeresésével folytatódott. A delegáció tagjai írásban fejezték ki köszönetüket a tartalmas programért.

A palesztin vízügyi szervezet képviselői viszontlátogatásra érkeztek ugyancsak a két településre, hiszen Harsányi Gábor karcagi szakaszmérnök személyében a KÖTIVIZIG képviseltette magát az elmúlt évben a palesztin partner által szervezett kétoldalú, külföldi megbeszéléseken.

Palesztin vendégek Kiskörén

Kirgiz kollégák a milléri gyakorló pályán

A szakemberek ismertették azon feladatokat, melyek megoldása mindennapi munkájuk része, ezek közül kiemelt figyelmet kapott a mezőgazdaság vízellátása, az öntözés témája, melynek hazai megoldásaival, tapasztalataival kapcsolatban Fejes Lőrinc kiskörei szakaszmérnök adott részletes tájékoztatást. Nagy Imre csoportirányító pedig bemutatta azon projekteket, amelyek segítenek kialakítani és megvalósítani a klímaváltozás okozta vízgazdálkodási kihívásokat kezelő innovatív megoldásokat.

Lovas Attila ajándékot ad kirgiz partnerének

A vendégek programja Szolnokon a Tisza-part meglátogatásával ért véget.

Rátfai György

AKTUÁLIS A jövő kihívása: a vízhiány

A következő időszakok legnagyobb problémája az ágazatban a vízhiány. Sajnos sok negatív előrejelzést hallunk, de sohasem késő megtenni a lépéseket a katasztrófák csökkentése érdekében. A Planet Budapest 2021. Fenntarthatósági Expo és Világtalálkozó előrendezvényeként „A gémeskúttól a vizek visszatartásáig” címen megrendezett Gazdaságtámogató vízgazdálkodás helyzete és feladatai című konferencián hallhattunk előadásokat a vízhiányról és annak következményeiről.

November 23-án a Nemzeti Községi Egyetem adott helyet a rendezvénynek, ahol házigazdaként Csikány Tamás dandártábornok mondott köszöntőt. Szavait Áder János köztársasági elnök videóüzenete követte, aki a figyelemfelhívás mellett a megoldások és a cselekvés megtételére kérte fel az ülésezőket. A konferencia bevezetésében dr. Váradi József, a Vízügyi Tudományos Tanács elnöke szintén azzal a kérdéssel kezdte beszédét, hogy mi, mint az ágazatban dolgozók, mivel tudunk hozzájárulni a világ vízgazdálkodásához és mit kapunk a csúcstalálkozótól. Kiemelte, hogy mi magyarok éllovasok vagyunk az aszály és a vízhiány kezelésében. Stratégiai programokat készítettünk, azonban ezekből kevés valósult meg eddig. Célunk, hogy a legtöbb figyelmet erre fordítsuk, a megvalósításra. A konferencia végcélja egy állásfoglalás megfogalmazása az előadók részéről, amit továbbítanak a kormánynak.

Ezt követően plenáris előadásokat hallgathattunk meg Bartus Gábor, a Nemzeti Fenntartható Fejlesztés Tanácsának titkáráról, aki „A fenntartható fejlődés célkitűzései és a vízhiány, mint konfliktus forrás” címen tartotta meg előadását. Kihangsúlyozta, hogy a természeti tőke vesztesége jelentős, ami a fenntarthatóságot is veszélyezteti, illetve, hogy jövőbeni értékeink a fejlődésünk záloga.

Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója „Hazánk vízkészlete és a vízhiány jelei, kockázatai és

következménye” című előadásában mutatta be, hogy a vízügy jelenleg milyen eszközökkel rendelkezik a vízhiány kezelésére, illetve milyen lehetőségei vannak a károk mértékeinek csökkentésére. Kiemelte, hogy a hatékonyság növelése érdekében a digitális vízgazdálkodás fejlesztésére kell nagy hangsúlyt fektetni.

Lovas Attila, a KÖTIVIZIG igazgatója, illetve a GWP (Global Water Partnership) Magyarország elnökeként tartotta meg előadását „Kitörési pontok a vízhiány szorításából” címen. Prezentációjában rámutatott arra, hogy a legfőbb cél a vízvisszatartás. Mind a felszín alatt, mind pedig a felszíni vizek tekintetében fontos azokat az eszközöket és lehetőségeket megtalálnunk és alkalmaznunk, hogy ezek a vízkészletek ne csökkenjenek.

Ungvári Gábor, a Regionális Energia-gazdálkodási Kutatóközpont kutatója fontosnak tartotta hangsúlyozni a szabályozás kérdését és annak lehetőségét, valamint a társadalom elfogadóképességét. A nap további részében pódiumbeszélgetések zajlottak, ahol a résztvevők saját szempontjaik szerint mondhatták véleményeiket az elhangzott előadásokról. A résztvevők között nem csak a vízügyi ágazat képviselői voltak jelen, hanem a vízhiánnyal érintett ágazatok, mint például a mezőgazdaság, víz-és csatornaművek, élelmiszeripar és kereskedelem, valamint a banki szféra képviselői is állást foglalhattak.

Kéri Brigitta

VÍZRAJZ Hidrometeorológiai értékelés

Az igazgatóság területére az idén november 30-ig lehullott csapadék 4 hónapban (januárban 112 %, februárban 129 %, májusban 123 % és novemberben 150 %) haladta meg az adott havi átlagcsapadékot, a többi hónapban alatta maradt. A 11 kiemelt csapadékmérő állomás adatai alapján január 1-től november 30-ig 372,5 mm csapadék hullott, így időarányosan a sokévi átlaghoz képest 112,1 mm a csapadékhiány.

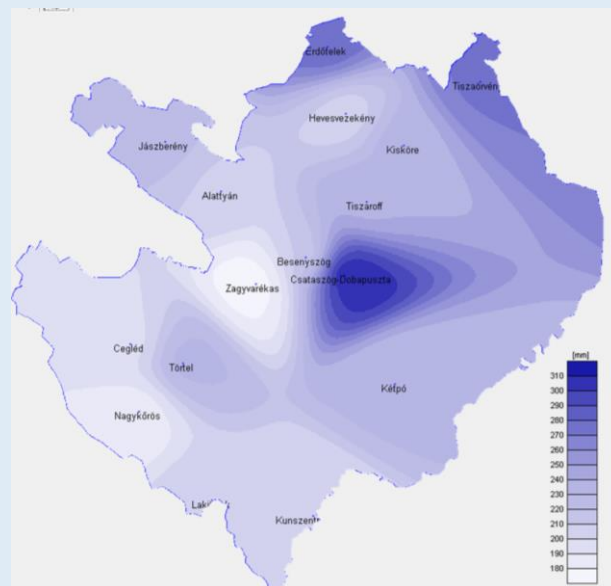
Miközben a Közép-Tiszán erős aszály volt, addig Tisza és részvízgyűjtőire lehullott halmozott csapadék - a Zagyva-Tarna, a Körös és a Sajó-Hernád vízgyűjtők kivételével - mindenhol meghaladta az I-XI. havi sokéves értéket.

A Felső-Tiszára (978,6 mm), a Szamos-Krasznára (663,4 mm), a Bodrogon (716,1 mm) és a Maroson (574,2 mm) a sokéves I-XI. havi átlagcsapadéknak több mint a 100 %-a (106-116 %-a) esett. A Sajó-Hernád (591,2 mm), a Zagyva-Tarnára (400,4 mm) és a Körösök vízgyűjtőre (494,8 mm), a sokéves adott vízgyűjtő I-XI. havi átlagcsapadéknak a 73, illetve 99 %-a esett.

A legtöbb csapadék területi átlagban november 30-ig a Felső-Tiszán esett 978,6 mm a sokéves I-XI. havi Felső-Tiszai területi átlagcsapadéknak (845,1 mm) a 116 %-a. A legkevesebb csapadék a Zagyva-Tarna vízgyűjtőjén hullott, értéke 400,4 mm, amely sokéves I-XI. havi Zagyva-Tarnai területi átlagcsapadék (549,5 mm) 73 %-a volt.

Hőmérséklet

November 30-ig a havi átlaghőmérsékletek április, május és október kivételével a sokéves adott havi átlag felett voltak. Eddig fagyos nap 76, téli nap 7, zord nap 1 alkalommal volt, ezzel szemben nyári nap 95, hőség nap 51, forróság nap 12 volt.

Csapadékeloszlás 2021. január 1.- és november 30. között

Az idei eddig a leghidegebb nap február 13-án volt $-13,1\text{ }^{\circ}\text{C}$, a sokéveshez viszonyítva ez $11,0\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal magasabb a február sokéves minimum hőmérsékleténél, ami $-24,1\text{ }^{\circ}\text{C}$. A legmelegebb nap június 24-én volt $37,4\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal, a sokéves június havi maximumtól ($36,7\text{ }^{\circ}\text{C}$) $0,7\text{ }^{\circ}\text{C}$ -kal magasabb.

Folyóink vízjárása

Szeptember elején kisebb árhullám vonult le a Tiszán, ezt követően folytatódott a Tisza apadása. Kisköre-alsónál a maximális vízállás 49 cm szeptember 4-én, a legkisebb vízállás -265 cm , szeptember 16-án volt. Szolnokon a maximális vízállás 52 cm, szeptember 5-én, a legkisebb vízállás -231 cm szeptember 18-án volt.

Októberben tovább folytatódott a Tisza lassú apadása. Kisköre-alsónál a maximális vízállás -215 cm október 1-én, a legkisebb vízállás -262 cm , október 25-én volt. Szolnokon a maximális vízállás -172 cm , október 1-én, a legkisebb vízállás -230 cm október 25-én volt.

Hidrometeorológiai értékelés

Novemberben a Tiszán kisebb vízszint emelkedést figyelhettünk meg. A Tiszató őszi leürítését november 4-én kezdték meg és december 2-ére beállították a téli végleges üzemvízszintet. Kisköre-alsónál a maximális vízállás -74 cm november 12-én, a legkisebb vízállás -290 cm, november 2-án volt. Szolnokon a maximális vízállás -51 cm, november 13-án, a legkisebb vízállás -242 cm november 3-án volt.

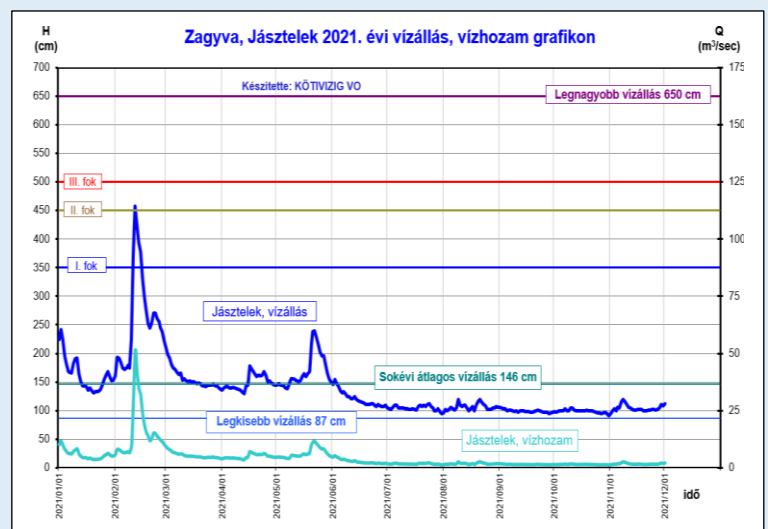
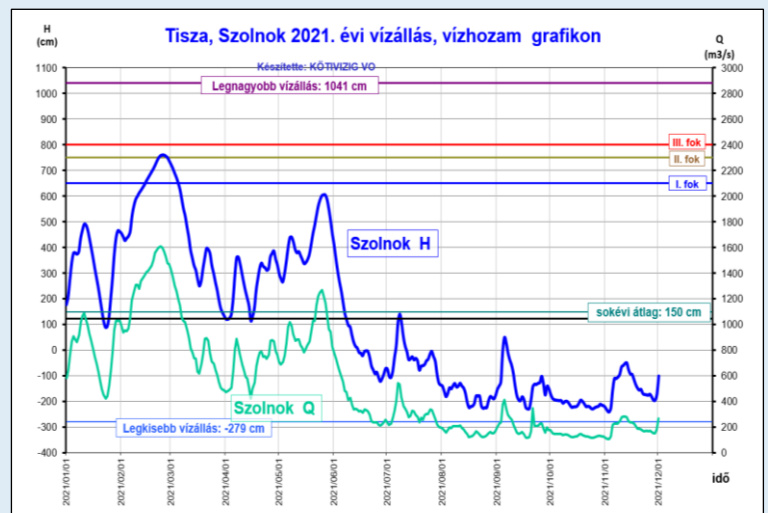
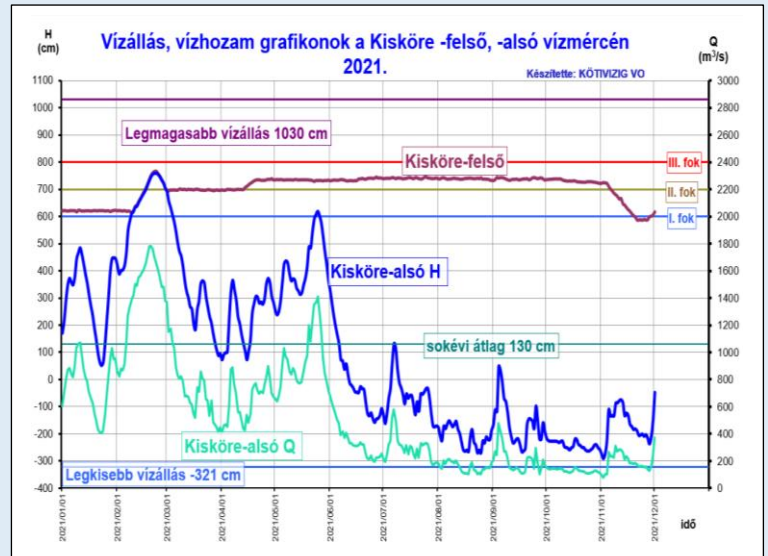
A Zagyván szeptemberben Jászteleknél az átlagos vízállás 99 cm (a sokéves átlag vízállás 150 cm), az átlagos vízhozam 1,46 m³/s volt. Szeptemberben a maximális vízállás 106 cm szeptember 1-én, a minimális vízállás 95 cm volt szeptemberben 28-án.

Októberben a Zagyva Jásztelek szelvényében az átlagos vízállás októberben 99 cm (sokéves átlag vízállás 150 cm), az átlagos vízhozam 1,44 m³/s volt. Októberben a maximális vízállás 104 cm október 10-11-én, a minimális vízállás 95 cm volt.

Novemberben a Zagyva Jásztelek szelvényében az átlagos vízállás novemberben 104 cm (sokéves átlag vízállás 150 cm), az átlagos vízhozam 2,62 m³/s volt. A maximális vízállás 119 cm november 8-án, a minimális vízállás 95 cm volt november 1-én.

A talajvízszintek november végén a terep szintjétől számítva a következőképpen alakultak: a Kiskörei Szakasz mérnökség területén 240 és 500 cm, a Karcagi Szakasz mérnökség területén 135 és 470 cm, a Szolnoki Szakasz mérnökség területén 100 és 725 cm, illetve a Mezőtúri Szakasz mérnökség területén 150 és 615 cm között változott.

Tóth Ildikó

MHT HÍREK

Diplomamunkák elismerése

A Magyar Hidrológiai Társaság 2020/2021. évre meghirdetett Lászlóffy Woldemár Diploma-munka Pályázatán kiemelkedően szerepeltek felsőfokú vízügyi tanulmányokat folytató kollégáink.

A pályázat bíráló bizottságának döntése szerint a BSc kategóriában Nádudvari Gábor (VÜO-PKCS), az NKE Víz tudományi Karán beadott, a milléri árvíz-védelmi gyakorló pályáról szóló diplomamunkája III. helyezést ért el. A dolgozat szerzője bemutatta a gyakorló pályaműszaki tartalmát, kivitelezését, megvizsgálva az üzemeltetési és fenntartási körülményeket is. A későbbi üzemeltetéshez nyújt segítséget számítása a vizek feltöltésének és leürítésének időszükségletére. Kollégánk emellett számos javaslatot tett a gyakorló pályamű üzemeltetésére, fejlesztésére vonatkozóan.

A pályázaton dicséretben részesült - szintén az NKE VTK hallgatójaként - Urbancsek-Berkó Kitti (TVGT), aki a tisztított szennyvizek bevezetésének hatását vizsgálta a Gerje vízfolyásra. Ugyancsak dicséretet kapott Nagy Imre (ÁFO), a Debreceni Egyetem Műszaki Karának hallgatója „Folyadékútcsökkentése aktív módszerrel” című munkájával.

A pályázat MSc kategóriájában III. díjat nyert Koch Márk (ÁFO), a győri Széchenyi István Egyetem Építész-, Építő- és Közlekedésmérnöki Karának hallgatója, akik a Tisza tiszabögi szakaszának 2D hidrodinamikai és fizikai modell vizsgálatáról adott számot. **LZ**

Orvosi szűrővizsgálat

Az idei évben is lehetőséget biztosított a vezetés az önkéntes orvosi szűrővizsgálatra, melyet örömmel fogadtunk. Sajnos a pandémia miatt egy év kimaradt. Igyekeztünk a szűréseket minél hamarabb lebonyolítani, nehogy a járvány megint közbeszóljon. Így már augusztus végén nekifogtunk, és az összes vizsgálatot október közepére végeztünk.

A laborvizsgálatot 445 fő kérte, de sajnos 10 fő nem élt a lehetőséggel. A vér- és vizeletvizsgálat egy általános eredményt mutatott.

Aki kérte, a labor és UH vizsgálatok alapján belgyógyászati kiértékelést is végeztek. Itt figyelembe véve a már esetleg meglévő betegséget és állandó gyógyszereszedést, személyre szabottan kapott a dolgozó javaslatot a további kezelésre. Ezzel 34 fő élt.

A bőrgyógyászati vizsgálaton a doktornő már ismerősként üdvözölte a kollégákat. Itt 330 igénylőből 285 fő vett részt a szűrésen.

Az ultrahang vizsgálatot 405 fő kérte, de ténylegesen 380 fő vett részt. A dolgozók már elfogadták, hogy nem mindenki lehet a vizsgálaton az első, és türelmesen kivárták, míg rájuk kerül a sor. A vizsgálatot végző orvosok magas szakmai felkészültségükről biztosítottak bennünket.

A nőgyógyászati szűrővizsgálat szeptembertől indult, mire minden dolgozónak elkészült a labor és UH szűrése. Ezen eredmények nagyban segítik a doktornő munkáját, mivel az azokon feltárt esetleges rendellenességet további kezelésekkal tudja orvosolni. A vizsgálat a megszokott helyen a saját rendelőjében zajlott. Ezt a szűrővizsgálatot 110 fő vette igénybe.

Összességében a dolgozók kb. 95%-a élt a szűrővizsgálatok lehetőségével, mely emelkedő tendencia.

Köszönöm a szakaszokon dolgozó munkatársaknak, hogy az ottani szervezést flottul levezényelték. Nem egyszerű ilyen rövid idő alatt 80-100 főt beosztani, és pontosan lenni, hogy mindenki a megfelelő helyen legyen a megfelelő időben. Ezúton is köszönjük a vezetésnek a lehetőséget. Mindenkinek jó egészséget kívánok!

Tánczosné Miskolczi Pálma

Téli vízszint a Tisza-tóban

Bár a tél jelei még nem mutatkoznak időjárásunkban, de a tározó téli vízszintjének beállításával felkészültünk a várható jegesedésre.

A vízkormányzást végző Kiskörei Szakaszmérnökség az összeállított ütemterv alapján november 4-én megkezdte az I. ütemű vízszintcsökkentést. Ekkor a Kisköre-felső vízmércén mért 720 cm-es vízállásról egészen 580 + 10 cm-ig csökkentettük a vízszintet. Ezt a vízállást november 22-re értük el, a vízkormányzás során nem történt váratlan esemény. Az alacsony vízállást közel egy hétig tartottuk. Korábbi tapasztalatok azt mutatják, pozitív hatása van a tározó alacsony vízállásának, illetve halélettani szempontból nem mutat negatív eredményt. Ebben az időszakban a tározó körüli üzemeltetők számára is lehetőség nyílt a téli munkavégzésre. Az alacsony vízállás számunkra is lehetővé tette, hogy az eddig víz alatt lévő állapotokat jobban megismerjük és az elkövetkező év fenntartási munkáinak tervezéséhez információkat szerezhessünk.

A téli vízállás II. üteme november 27-én kezdődött, amikor is a Kisköre-alsó vízmércén mért 580 + 10 cm-es vízállást fokozatosan, napi 5 cm-es ütemben felemeltük a 620-10 cm-es vízállásig. A téli végleges üzemvízszintet december 2-re állítottuk elő, mely szintén zökkenőmentesen zajlott. A vízszintek változásáról minden esetben tájékoztatást tettünk közzé a lehető legszeleesebb körben.

Kéri Brigitta

A Sarudi-medence, Laskó-patak torkolat madártávlatból alacsony téli víznél FOTÓ: Tóth Gábor

Bevált a milléri gyakorlópálya

Beváltotta a hozzá fűzött reményeket a Szolnokon, a Milléri szivattyútelep szomszédságában felépült, európai viszonylatban is egyedülálló árvízvédelmi gyakorlópálya – derült ki a megyeházán november 18-án tartott eseményen, ahol a „MÁSZ” projekt eddigi eredményeit összegezték.

Az egykori főmérnökről elnevezett Karcagi Gábor Árvízvédelmi Gyakorlópálya megépítésének elsődleges célja, hogy az árvízvédekezések során előforduló árvízi jelenségeket élethűen szimuláljuk, ezzel a védekezési szituációkat előállítsuk. A tendenciaszerűen egyre magasabb vízszintek mellett levonuló árhullámok ugyanis szükségessé teszik a védekezés gyors és precíz végrehajtását. Ezt csak megfelelően - elméletben és gyakorlatban - felkészült személyzet tudja elvégezni. A tanpálya pedig a gyakorlati oktatás bázisaként funkcionál, vízügyeseknek épp úgy, mint vízügyi tanulmányokat folytatók számára, valamint a társszervek szakembereinek is hatékony segítségül szolgál. A gyakorlópálya legfontosabb létesítménye a hatszög alakú árvédelmi töltés, a vízteret egy vasbeton fal választja két víztestre. A fal felső részén egy korláttal ellátott járófelületet alakítottak ki, a gyakorlatok irányítása innen történik, illetve itt van elhelyezve a mágnes-szelepeket működtető modul. A pályát kisebb övgát és egy övcsatorna veszi körbe. Az árvizeket kísérő különböző jelenségek elektromos szelepekkel, a medencében található víz segítségével szimulálhatók. Alapvetően 31 gyakorlat lefolytatására nyílik lehetőség, de a bontási munkálatokat és az éjszakai beavatkozásokat figyelembe véve ez szám 41-re nő.

A jelenségek egy részénél részletesebb vizsgálatok is végezhetők, adott esetben tudományos kutatás is. További lehetőség az éjszakai gyakorlatok megszervezése vonalvilágítás kiépítése mellett, valamint a különböző mérések gyakorlása (vízhozam, szivárgás, stb.). **Kara Róbert – Laczi Zoltán**

Szép idő, de koplaló halak fogadták az I. KÖTIVIZIG „kíméleti” horgászverseny résztvevőit a Tisza-tavon

Október végén a Tisza-tavi Sport-horgász Közhasznú Nonprofit Kft. meghívására horgászversenyt rendeztünk csodálatos környezetben, a Tisza-tó tisztaörvényi morotvájában. A vendéglátóinknak köszönhetően jól előkészített versenyen 15, kétfős csapat vett részt.

A kiadós reggelit követően, az első szerelések 9 óra 20 perckor csobbantak a vízben, a verseny lefújása 13 óra 20 perckor történt, a négyórás versengés során a halak nem nagyon voltak kapókedvükben. Az idő előrehaladtával egyre inkább körvonalazódott a verseny csúfos végkimenetele, és ezzel egyidejűleg nőtt az elkeseredettség is, de legalább az időjárás kegyes volt a horgászokhoz, a szép napos, őszi idő végig kitartott. A lefújásig - mivel kevés sporttársnak sikerült érintkezésbe kerülnie a tó halállományával - a 15 csapatból csak 5 tudott értékelhető halat fogni, a merítő szákra is csak egy esetben volt szükség.

Valószínűleg a késői időpontnak, és a már lehűlt víznek köszönhető eredménytelenség ellenére a verseny a díjátadón jó hangulatban záródott. Harmadik helyezést ért el a „Mezőtúri Ászok” csapata parádés, 60 grammos fogással, őket megelőzve másodikként zárt a hatalmas technikai tudást felvonultató és jól koncentráló „Vezetés” alakulata már nagyságrendet ugorva, 160 grammal. A baráti találkozót a helyi tapasztalatokat jól kihasználó, sok esélyt nem hagyva másoknak a „Kisköre II” csapata nyerte, (miért is nem az egyes?), a 2018. év halával egy 1290 grammos ragadozó önnel, így ebből a csapatból került ki a legnagyobb halért járó díj nyertese, Ifj. Szabó Ferenc.

Vigasztalja a résztvevőket, hogy a rekord ön leánykori nevén - balin (*Leuciscus aspius*), legszebb halaink egyike. A nyúlánk hal mérsékelten magas, oldalról lapított testét apró, ezüstsín pikkelyek fedik, kár hogy csak egyet látunk belőle...

A Profi a zsákmányával...

és a legnagyobb halért járó díj nyertese

Az eredményhirdetést követően a Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. még egy finom halászlével is vendégül látta a csapatot. Reméljük a jövő évi II. KÖTIVIZIG horgászversenyen, melyet jobb időpontban sikerül megrendezni, újra találkozunk. A szerencsés ☺ díjazottaknak ezúton is gratulálunk. A versenyről kisfilm készült:

<https://www.youtube.com/watch?v=Jeuo-CR3IUc>

Vass Sándor - Vincze András

Kiskörei mozaik

Létfontosságú rend-szerekkel és létesítményekkel kapcsolatos katasztrófavédelmi gyakorlatot rendeztek szeptember 21-én, amelynek tárgya: a Kiskörei Vízlépcső, mint létfontosságú rendszer elem területén bekövetkezett esemény felszámolásával kapcsolatos feladatok gyakorlása. A gyakorlat típusa: kritikus infrastruktúra védelmi komplex gyakorlat. Célja elsősorban az üzemeltetői biztonsági tervben megjelölt szervezeti és eszközrendszer, valamint az információ- és hálózatbiztonsági ellenálló képességének gyakorlása, melynek során modellezhetőek a rendszerek közötti kölcsönös függőségek, amelyek elősegítik a káresemények, krízis helyzetek hatékony kezelését, valamint a reagálási képesség növelését. A végrehajtott feladatok: hajózsilip biztosítása külső áramforrásról, árvíz megelőzésére tett intézkedések, vízszennyezés megszüntetésére tett intézkedések, vízminőségi kárelhárítási feladatok végrehajtása, tűzoltás, vízből történő életmentés.

A vízszennyezés elhárítási gyakorlat

Életmentés

Őszi felülvizsgálatok

A szakaszmérnökségen az előzetes ütemtervnek megfelelően rendben lezajlottak az őszi felülvizsgálatok. Ezekről összességében elmondható, hogy a szakaszmérnökség kezelésében lévő ár- és belvízvédelmi szakaszok, vízhasznosítási művek, nagyműtárgyak és vízrajzi létesítmények jól karbantartott, funkciójuk ellátására alkalmas állapotban vannak. A jégtörőhajók egy esetlegesen bekövetkező jeges árvíz esetén bevetethető állapotban vannak.

Vízminőség kárelhárítási készülség

A 2020. július 27. – november 17. között elrendelésre került III. fokú vízminőségvédelmi kárelhárítási készülség során összesen 88 db uszály kommunális hulladékkal keveredett uszadék került kitermelésre a Kiskörei Vízlépcső felvizeről, illetve kirakásra a Télikötőben. Az uszadék parton történő szétválogatása közfoglalkoztatotti brigád bevonásával történt.

A vízminőségi kárelhárítás során a Kiskörei Vízlépcső felvízi oldaláról az alábbi mennyiségek kerültek kitermelésre/rendezésre.

Kommunális hulladék **521 m³**

Tüzelőanyagként hasznosítható szerves anyag **889 m³ (erdei)**

Egyéb szerves anyag (ideiglenes depóhelyre) **10638 m³**

Ismét tiszta a felvív

Hajózás

Decemberben az M4-es autópálya építés keretében épülő tiszapüspöki híd építésénél munkálatokat végző, a HSP Hídépítő Speciál Kft. tulajdonában lévő Ady Endre úszódaru szállításában vettünk részt. A Jégvirág VIII. jégtörő hajóval került az úszódaru a szegedi medencés kikötőbe.

A jeges nyolcas vontatta az úszódarut

Örvény-Abádi projekt

Fenntartható vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása, az Örvény-Abádi belvízrendszer csatornáinak mederfejlesztése és műtárgyainak komplex rekonstrukciója. A „Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója” című projekt keretében olyan beavatkozások valósultak meg, melyek az éghajlatváltozás felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt káros hatásainak mérséklése érdekében a vízgazdálkodás helyzetének javítását, a vízhiányos időszakokban jelentkező víz-igények kielégítését, valamint a természetes vízkészletek hasznosíthatóságának növelését szolgálják.

Sport- és kerékpáros rendezvények

a Tisza-tó körül

Szeptember 25. Vuelta kerékpáros túra

Szeptember 26. Motoros Huszárok motoros túra

Leltározás

Október 18-án megkezdődött a szakaszmérnökség vagyontárgyainak, készlet és tárgyi eszközeinek teljes személyi állományt átfogó leltározása. A feladat rendben lezajlott, a leltározás eredményéről, tapasztalatairól december 10-ig jelentés készül.

Gólyahírek

Kisari Virág Sára kolléganőnk és Kisari Róbert kollégánk közös gyermeke szeptember 19-én látta meg a napvilágot. Zsombor 3350 g-mal és 53 cm-rel született.

Tóta Dávid kollégánk gyermeke november 24-én született meg Tóta Liza néven. A kis csöppség 3430 g-mal és 54 cm-rel született.

Nagyon sok boldogságot, örömet és jó egészséget kívánunk mindenkinek!

Lőrinczy László

Szolnoki szakaszhírek

Az öntözésfejlesztésben érdekelt termelők konzorciumot alapítottak Univer Öntözésfejlesztési Konzorcium néven, mely eredményeként 2021. év végére újra üzembe helyezték a Tisza-területi öntözőcsatornát. A projekteken belül a Tisza folyó j.p. 277,65 fkm szelvényében épített vízkivételi mű lehetővé teszi az öntözőcsatorna vízzel való ellátását. A csatorna 10260 fm hosszából 8360 fm-en teljes mederkotrást, növényzet eltávolítást végeztek el. A konzorcium 8+232 cskm-ben megépítette vízkivételi művét, mely révén történik a 8600 m³-es tározó feltöltése. Ezzel is biztosítva az öntözéshez szükséges vízmennyiség tározását. Megtörtént a tiltók, tolózárak és átereszek kitakarítása, iszaptalanítása, ahol szükséges volt a teljes körű felújítása, korrózió védelemmel történő kezelése. Kihelyezésre kerültek - a járótárcsázása, rendezése után - a szélességjelző kövek. A burkolt mederrészek dilatációs hibáinak kijávítása megtörtént. A csatorna 1+222 cskm és 4+720 cskm szelvényében a napelemes vízszintjelzők kihelyezése lehetővé teszi az elkövetkezendő időszakban a biztonságos üzemeltetést.

Az üzempróbák során vízhozam méréseket, a veszteségek számolását végeztük. Napi szinten ellenőrzéseket tartottunk a kivitelező Békés Drén Kft. kapcsolattartóival. Közös vizsgáltuk az esetleges átszivárgásokat, hibák feltárását és azoknak a helyreállítását.

ilyen volt

A vízhasználók által kért vízigényeket teljes mértékben biztosítani tudtuk, a Tisza-területi holtágak üzemi vízszintre való feltöltése is megtörtént. Megközelítőleg 1 500 000 m³ víz átemelésére, vízkormányzására volt szükség. A műszaki átadás-átvételt követően a jövő évtől igazgatóságunk üzemelteti a Tisza-területi öntözőcsatornát.

Virág Krisztina, Lipták János

ilyen lett

Az MBSZ hírei

Az MBSZ őszi felülvizsgálata november 5-én megtörtént. A megkezdett korszerűsítéseket és az optimalizálásokat továbbra is folytatjuk.

Az Országos Védelmi Gyakorlathoz szükséges logisztikai és egyéb feladatok ellátásában vettünk részt. Külön köszönet kolleganőnknek, Fodorné Mészáros Tündének a sikeres előkészítéshez és lebonyolításhoz!

Előkészítés alatt van a VO Telep épület energetikai pályázat anyaga, mely külső homlokzat hőszigetelést, nyílászárócserét, kazánkorszerűsítést és megújuló energia felhasználást tartalmaz napelemmel és napkollektorral. A pályázat a műhelyt és a szociális épületet érinti.

Október 19-én megkezdődött a Védelmi Osztag Telep raktári készleteinek és tárgyi eszközeinek leltározása. A lebonyolításban részt vett kollégáknak köszönjük a segítő közreműködést! A 2021. évre megrendelt védekezési és munkaruházat utolsó szállítmánya is megérkezett november 23-án a VO Telep raktárába. Az MBSZ személyi állományába Nagy Dániel létesítményüzemeltető kollégánk lépett be.

Farkas Róbert

Karcagi vízcseppek

A 2021-es év mezőgazdasági vízszolgáltatási szempontból lezártnak tekinthető. Minden évben újabb és újabb kihívásokkal találjuk magunkat szemben ezen ágazatban is. Az idei évben az aszály okozta a legnagyobb problémát. Elmondható, hogy számos rendszeren feszített tempóban kellett kollégáinknak dolgozni, annak érdekében, hogy zavartalan legyen a vízszolgáltatás.

Az idény végét elérve folyamatos az öntözőcsatornák téli vízszintjének beállítása, illetve a teljes leürítés. A kettős működésű csatornák esetén pedig a területileg illetékes felügyelőkkel egyeztetve az üzemeltetési feladatok átadásra kerültek csatornaőrök számára.

NK-III-2 fűrt-főcsatorna téli vízszint

Fenntartó gépkezelőink nagy részben a belvízcsatornák gazdalanítása felé fordultak. Az öntözőcsatornák szolgáltatási kötelezettsége miatt az idény közben nem minden munka elvégzésére van lehetőség.

Így amennyiben az időjárási viszonyok is engedik az NK-III-2 fűrt-főcsatorna 19+130-20+400 szelvényei között kotrási munka valósul meg. A fűrt-főcsatorna ezen karbantartási munkája nagyon fontos számunkra, hisz a legnagyobb öntözőcsatornánk és a mezőgazdasági vízszolgáltatás egyik alappillére szakaszmérnökségünkön. Reméljük, hogy a csatorna további szakaszainak kotrása is meg tud valósulni a későbbiekben.

NK-III-2-7 öntözőcsatorna cserjeirtása

Az idei évben az NK-III-2-7 illetve NK-III-2-7-1 öntözőcsatornákon az öntözési igény nagymértékben megnövekedett és a következő években ez folytatódni fog. A csatornák bizonyos szakaszainak kotrása és a depóniarendeztés a tavalyi évben megtörtént, idén pedig a depónia töltésmagasítása, tehermentesítése valamint cserjeirtása következett. Fontosnak tartjuk, hogy a megvalósult illetve tervezett munkák elősegítsék a vízjogi létesítési engedéllyel rendelkező „Tilalmasi vízgazdálkodási rendszer öntözésfejlesztés” című tervet, ami nagy részben érinti a fent említett területet.

Ár- és belvízvédelmi szakaszainkon folyamatosan zajlanak a fenntartási munkák. A megfelelő időjárási viszonyoknak köszönhetően a betervezett munkák 95%-a már meg is valósult.

Dobrainé Bérczi Dóra

Mezőtúri hírcsokor

Egységünk a szeptember közepe óta eltelt időszakban az évszaknak megfelelő, szokásos rend, és az előírások szerint végezte fenntartási és üzemeltetési feladatait. Magától értetődő dolog ez, jöllehet a COVID-19 negyedik hulláma alaposan végigsöpört a szakaszmérnökség állományán, szerencsére komolyabb megbetegedést ezúttal nem okozott.

Megtörtént az árvízvédelmi és belvízvédelmi szakaszok felülvizsgálata, mint ahogyan a szakaszmérnökség működési területét is érintő tiszai folyamoss beutazás is. A felülvizsgálatok során a bizottságok megállapíthatták, hogy az árvízvédelmi és belvízvédelmi műveink védképessége megfelelő, a fenntartottsági szinteket pedig nem csak megőriztük, de minden szakterületen javítottuk is. Az önkormányzati művek őszi felülvizsgálatán szokás szerint részt vettünk, a helyi védelmi bizottságok ülései viszont idén is elmaradtak, az ilyenkor aktuális beszámolókat és előadásokat elektronikusán kaptuk meg illetve küldtük el, mint ahogyan a szavazások is így zajlottak.

A kezelésünkben lévő holtágak év végén lejáró stégbérleti szerződésai ezen az őszen a szokásosnál több feladatot adtak. A Harangzugi-Holt-Körösön megtörtént a stégek teljeskörű számbavétele. Az Alcsi-Holt-Tiszán több alkalommal tartottunk átfogó ellenőrzést. A nem megfelelő műszaki állapotban lévő, vagy engedély nélküli víziállás tulajdonosok felszólítást kaptak a viszonyok rendezésére. A szerződéskötés feltételeinek tisztázódását, és közhírelését követően szakaszmérnökségünk megkezdte a szerződések aláírásra történő kipostázását, melyet reményeink szerint december közepéig teljes körűen el is végzünk. A témához kapcsolódik, hogy november 12-én a szolnoki irodaházunkban megtartott

lakossági fórumon kisorsolásra kerültek az új stéghegyek a horgász versenypálya bővítés miatt szerződés megújításra – helyük miatt – továbbiakban alkalmatlan stégek tulajdonosaival. Folytatódott az Alcsi-Holt-Tiszán lévő engedély nélküli víziállások felszámolása. 11db illegális stég bontását a kivitelezéssel megbízott Búvár Kft. végezte. Novemberben megkezdődtek az M-44 és M-4 gyorsforgalmi utak szakaszmérnökségünk területét is érintő új szakaszainak műszaki átadása-átvétele. Az eljárásokhoz a hiánylistákat eljuttattuk a kivitelezőknek.

A mezőgazdasági infrastrukturális feladatok között szerepkő Kengyel-laposi beruházás a végéhez közeledik. Itt a mellettes területek felvizesedését megakadályozó vízzáró fóliatakarást kap a Kiskengyeli csatorna egy mintegy 450 fm hosszú mederszakasza.

Október 28-án szakaszmérnökségünk szandaszőlősi őrzőjárása adott helyet a KITE Zrt. gépbemutatójának. A rendezvényen az árvízvédelmi töltések rézsűjének és előtereinek karbantartására alkalmas Energreen márkájú, különböző típusú fenntartógépek mutatták be képességeiket.

Idei évünkről is elmondható, hogy a munkák változatossága és mennyisége nem maradt el a korábbi évektől. A feladatok ugyanazok, a kihívások azonban talán még komolyabbak is voltak, mint korábban.

Egységünk lehetőséget kapott 1 fő fenntartógépész felvételére. A munkakör betöltésére Varga Istvánt (Kétpó) vettük fel.

Tóth Tamás

Laborhírek feketén-fehéren

Lassan ismét egy újabb évtől búcsúzunk, de biztos állíthatom, bővelkedtünk izgalmakban és kihívásokban idén is. Az Igazgatósági nap után újjult erővel indítottuk az utolsó negyedévet. A munkatervünk szerint haladtunk a mintavételekkel és vizsgálatokkal, amik kiegészültek néhány menet közben beérkező megrendeléssel, laboratóriumok közötti összemérésekkel és jártassági vizsgálatokban való részvétellel is.

Az ősz vége most nálunk a nagytakarítás időszaka is volt, mert csináltunk egy kis „tisztogatást” az üvegeszközeink között, hogy amelyekre már nincs szükség a vizsgálataink során (mert változott a módszer, vagy van már műszeres mérés rá, vagy egyéb okból), azokat odaajándékozzuk egy iskolának további felhasználásra.

Október elején megrendezésre került a kétnapos Országos vízügyi ágazati védelmi gyakorlat, melyen helyszíni mintavételt és helyszíni vizsgálatokat, illetve halfaunisztikai felmérést mutattunk be a jelenlévő érdeklődőknek és a többi VIZIG-től érkező kollégának. A halak egyenkénti bemutatása és jellemzése vonzotta a legtöbb érdeklődőt.

A forgatás pillanatai a Milléren

Egy novemberi pénteki napon pedig új élményben lehetett részünk, hisz a Nemzeti Községi Egyetem Vízudományi Karának népszerűsítése céljából egy kisfilm forgatásán vettünk részt – több kollégával együtt - öten a laborból is. A koncepció szerint egy halpusztulást okozó szennyezés vízkárelhárítási feladatait kellett bemutatnunk/végrehajtani a Milléren. Úgyhogy beültünk a sminkbe, felvétel indult és pörögtünk a kamerával együtt nagyon jó hangulatot teremtve a *kék ruhások* között, hisz jól megtanultuk, hogy nem is az első „*mehe*” és nem is a második „*mehe*” jelenti a felvétel pillanatát, hanem majd az, amikor a rendező mondja, hogy „*tessék*”. Ez több komikus pillanatot is szolgáltatott nekünk. A nap folyamán egy igazi „szakértő” is odatévedt közénk egy cica személyében, aki a kádban fekvő egyedek alapos szemrevételezése után tudta, mitől is döglök a hal. ☺ A nap végén fáradtan, élményekkel telve tértünk haza és kíváncsian várjuk a forgatási nap eredményét.

Szántó Nikolett

(TOVÁBB)TANULUNK

Ősszel alábbi szakmai továbbképzéseken vettek részt igazgatóságunk munkatársai: Közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő - és rakodógépek kezelőinek szervezett hatósági vizsgát több gépcsoportban, 8 munkatársunk sikeresen teljesítette. Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló (OKJ 35 522 03) képzést 2 kollégánk, az Erősáramú berendezések felülvizsgálója (OKJ 35 522 02) képzést pedig 3 kollégánk sikeresen elvégezte. A Közgazdasági Osztály munkatársai E-hitelesség tanfolyamon vettek részt, melyet mindenki eredményesen teljesített. Szolgálati célú kiscgéphajó vezetői tanfolyamon 4 kolléga vett részt.

Szeptember és november között folyamatosan zajlottak jelenléti alapú belső továbbképzések a középfokú- alapfokú végzettséget igénylő munkakört betöltő közalkalmazottak részére. Szakaszmerőseinken az alábbi oktatások voltak: adatkezelési és adatvédelmi szabályok, titkosított adatkezelés, adatküldés; a vízügyi ágazatban használt gépek üzemeltetése és karbantartása során alkalmazott tűzvédelmi ismeretek; létesítményüzemeltetés; vízügyi ágazatban alkalmazott terepes járművek és utánfutók vezetéstechnikai elméleti és gyakorlati oktatása; hajós szolgálat gyakorlati továbbképzése a Tisza folyón és a Tisza-tavon. Idén lehetőség nyílt alapszintű vezetéstechnikai képzés szervezésére, melyen 31 kolléga vett részt.

Novemberben a BM illetékes főosztálya, IT biztonság felhasználók részére című e-learning továbbképzés teljesítését rendelte el a vízügyi ágazatban dolgozó közalkalmazott, közfoglalkoztatott és szerződéses jogviszonyban álló munkatársak részére. A képzést minden kolléga sikeresen teljesítette.

Volnere Bársony Hajnalka

SZEMÉLYI HÍREK

Kilépők: 2021. szeptember 16. és november 30. között kilépő kollégák száma 4 fő

Belépők: 2021. szeptember 16. és november 30. között felvett kollégák: Kalmár Tibor (Szolnok), Barath Lajos Imre (Mezőtúr), Nagy Dániel (MBSZ), Kiss Erzsébet (Karcag), Bodzás Péter (Kisköre), Varga István (Mezőtúr). **Bárany Márta**

Új hidak a Tiszán. December közepén adják át az M44-es autótűt impozáns, ekhós szekérre emlékeztető tiszauzi hídját (képeinken). Az M4-es autótű Szapáry-hídját Szolnoknál a hírek szerint jövő februárban helyezik forgalomba.

Búcsú Ivaskó Lajostól

74 éves korában elhunyt Ivaskó Lajos, igazgatóságunk nyugalmazott árvízvédelmi osztályvezetője, a vízügyi ágazat meghatározó személyisége. Utolsó útjára október 21-én kísértük a Martfű fedélzetén a Tisza szolnoki szakaszán.

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak lapja

Szerkesztő: Laczi Zoltán. Fotó: KÖTIVIZIG. Tipográfia: Laczi Zoltán

Kiadja a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság. Kiadó: Lovas Attila igazgató.

5000 Szolnok, Boldog Sándor István körút 4. Telefon: 56/425-422/20147

További információk, képek: www.kotivizig.hu, www.facebook.com/kotivizig1

